

Herri Liburutegiak denontzat, denok den-denak garenean

(Asnabiren adierazpena: Asociación Navarra de Bibliotecarios / Nafarroako Liburuzainen Elkarte)

Pellockeria adierazpen honen izenburuan ezta? Horrela izanen litzateke Nafarroako gizartean eta Nafarroako Liburutegi Publikoetan bertan erratan dena gaur egun dudetan ez balego. Liburuzainok kezkatuta gaude. Baita hiritarrak ere, jakina. Alarma pizten da 2009ko otsailaren aldean, Barañaingo Liburutegi Publikotik bertzen artean ziren bi egunkari desagertzen direlarik (eta ez ospa egin dutelako). Zergatia arras simplea da: hiritar batek -zinegotzia dena- ez zituen gustokoak, eta desagertaraztea erabakitzen du. Eta bertze hiritar batek -Liburutegi Zerbitzuen Zuzendaria dena- ezjakinaren diren arrazoiegatik, baita honela ere erabakitzen du. Zenbait aste geroago, alarma berriz ere pizten da Iruñeko Liburutegi Publikoetan. Alarman zeregina arreta jasotzea da, eta gaixotasuna gero eta zabalago ez badugu izatea nahi kasu egin behar diegu. Beharbada honela auzia min kultural eta moral arin bat izatek ez da pasako. Beharbada zaintza egoki batekin dena bere onera itzuliko da. Ezinbestekoak diren zainketen artean liburutegi publikoen ezaugarrien hausnarketa egitea da. Hori da hain zuzen ere orain egingo duguna: Hiritar batzuen gustokoak ez badira ere, liburutegiak ez dira horrelakoak. Liburutegiak ez dute baztertzen. Liburutegi publikoak oso ehun berezi batzuekin ginarik dira, sal-erosgai ez den ehun batez eginak. Ehun hori ez da ideologikoa, handitu daiteke neurririk gabe eta ez da sekulan ehun zentsuratzailer izanen. Horren iragazkor izatean eta bere bukaezinezko zabalatasunean datza bere handitasuna. Liburu berri bat, aldizkari berri bat, egunkari berri bat, eskuz izkribatutako pentsakera berri bat kaleratzen den momentu berean liburutegia zentimetro batzuk zabalago egiten da, heldu berriari lekutxo bat egiteko asmoz. Honela sortu den guztiak eta sortzeko dagoenak badu bere tokia liburutegi publikoan. Honela arnas dezake, honela alderatu daiteke, honela munduaren eskura jartzen da. Eta horrela ez bada, liburutegi publikoak gaixotu egiten da, eta duen sendagai bakarra honako hau da: herregin berezkoa duen soineko elastiko hori, berregin barnean infinitoa jaso dezakeen ehuna, sekulan ez zena haustsia izan behar. Liburutegi publikoak kulturaren oinarriko ardatzen artean dago. Eta kultura, zibilizazioa zera baino ez da: Erabat hiritarra den libuzain batek urkiaren azalari buruzko liburu bat maileguan eman dezan bere irribarre hobereanekin. Azalez azal (eta ez azal azalaren kontra) elkarbizi daitezen fisika kuantikoak mintzatzen den liburu eta erlatibitatearen teoria irmoki defendatzen duena. Paperetan irakurri daitezken liburuak eta Interneten irakurtzekoak egon daitezken. Liburutegi atarian topo egin eta elkarri agurtu diezaioten Salieriren diska bat daramanak eta Mozarten disko bila doanak. Gauza, pertsona eta idea guztiak liburutegi publikoan lekua izatea da kultura. Mila aldiz erran izan dugu "bada liburu bat irakurle bakoitzarentzat", eta horrela adierazten genuen gure ametsik preziatuena: denak izan gaitzen liburu baten maialeak ondoren bertze mila liburuaren amoranteak bilakatzeko. Zer gertatzen da, irakurle batentzat ez bada bere liburu? Eta okerrago, zer gertatzen da liburuaren egonik eskuetatik kentzen badiegu? Liburu bat, aldizkari bat egunkari bat edo zentzuz idatzitako paper bat ez bada ongietorria liburutegi publikoetan, ez tronpatu: horrek esan nahi duena da, irakurle bat, eta agian bertze bat, eta bertze bat, eta bertze hori ere -zuk bezain besteko eskubideak dituen hori- ez diren ongi etorriak liburutegi publikoetara. Ez. Ez tronpatu: Segun eta nor hurbiltzen den "Sarrera debekatuta" errango zuten txartel bat zabalduko bagenu bezalakoxea da. Lehenengo eta bigarreneko mailako irakurle txartelak egingo bagenitu bezala izango litzateke, segun eta nori, kolore batekoak edo bertzeok emateko. Liburuaren egunean txartel handi batean "Irakur ezazu baina ez irakur denetarik" idatziko bagenu bezala izango litzateke. Egunkari baten irakurleari gustokoa eta irakurri nahi duena eman beharrean niri gustatzen zaidan egunkaria emango bagenio bezalakoxea da. Azpimarratua joan behar dena liburutegi publiko -n azpimarratu beharrean "publiko" komatxoan artean jartzea da. Idazki hau sinatzen dugunak, idazki hau idatzeko momentua heldu izanak tristuraz betetzen digu.